

Aktuāls pētījums Latvijā: ātraudzīgo koku sugas granulu ražošanai

Stādmateriāla izaudzēšanas pētījumi MPS *Kalsnava* kokaudzētavā.

TEKSTS: Dr. silv. Dagnija LAZDIŅA, projekta vadītāja, LVMI *Silava* vadošā pētniece. Publicitātes foto

Latvijas Valsts Mežzinātnes institūts *Silava* sadarbībā ar RSEZ SIA *NewFuels* īsteno Eiropas reģionālās attīstības fonda projektu *Ātraudzīgo koku sugu plantāciju ierīkošanas un apsaimniekošanas metožu izpēte un iegūstamās koksnes piemērotības novērtējums koksnes granulu ražošanai Nr. 2013/0049/2DP/2.1.1.10/13/APIA/VIAA/031*.

Projekta mērķis ir nodrošināt zinātnes un ražošanas integrāciju, izstrādājot praksē izmantojamus risinājumus ātraudzīgo koku sugu plantāciju ierīkošanai un apsaimniekošanai, veicinot neapsaimniekoto zemju lietderīgu izmantošanu ar salīdzinoši nelieliem ilgtermiņa ieguldījumiem, un iespējami augstas pievienotās vērtības produkcijas ieguvei no to pārstrādes Latvijas uzņēmumos.

Projekta izpildes gaitā tiek pētītas dažādu ātri augošu koku sugu koksnes maisījumu granulu ražošanas iespējas gan lielos, gan mazos uzņēmumos, kā arī bērzu, alkšņu, apšu, papeļu, lapegļu, priežu un kalnu priežu piemērotība un optimālās proporcijas granulu ražošanai dažādiem nolūkiem. Kā zināms, koksnes granulām ir visai plašs pielietojums, tās izmantojamas gan siltuma enerģijas ieguvei, gan mājdzīvnieku un mājlopu pakaišiem, gan arī kā pārtikas piedeva grauzējiem, ja netiek pielietotas saistvielas, kas nav pārtikas produkts.

Kā inovācija apskatāma mērķtiecīga papeļu un klinškalnu priedes stādījumu ierīkošana koksnes granulu ražošanai. Papele pazīstama ar ātraudzību un salīdzinošu sausuma izturību, savukārt klinškalnu priede nabadzīgos augšanas apstākļos veido lielākus pieaugumus nekā parastā priede. Sadarbībā ar projekta partneri tiek izstrādāta receptūra ātraudzīgo

Papeļu spraudņu apsākšanas izmēģinājumi MPS *Kalsnava* kokaudzētavas siltumnīcās.

lapu koku un tehnisko granulu ražošanai ar minimālu skuju koku piedevām, kā arī tiek veikta izpēte *Premium* klases granulu ražošanas iespējām, izmantojot papeļu un klinškalnu priedes koksni.

Līdz 2015. gada jūlija beigām tiks sagatavots Latvijā pieejamo papeļu klonu reģistrs, reģistrēts meža reproduktīvā materiāla ieguves avots – papeļu mežaudze, kur iegūstams bioloģiskais materiāls papeļu mežu un plantāciju mežu ierīkošanai. Paredzēts reģistrēt vietējo papeļu šķirni un uzsākt tās saimniecisko īpašību starptautisko novērtējumu (CPVO).

Balstoties uz līdz šim iegūto pieredzi

un ārzemju komandējumos redzēto, tiks sagatavots informatīvs materiāls par ātraudzīgo koku sugu ierīkošanu un apsaimniekošanu (tajā skaitā vienādojumu kopas paredzamās produktivitātes noteikšanai).

Vairākās kārtās tiek ierīkots Latvijas un citzemju papeļu klonu pārbaudes stādījums, un ir uzsākti pētījumi par veģetatīvās pavairošanas optimālajiem risinājumiem.

Projekta aktualitāšu atspoguļojums tiek veikts LVMI *Silava* mājas lapas www.silava.lv sadaļā *Eiropas savienības līdzfinansētie projekti* un emuārā <http://treesforpellets.blogspot.com/>.